

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 60 hallituksen esityksen johdosta laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 1990 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 129 laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta.

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhteydessä eduskunnan valiokuntaan valmistelevasti 11 päivänä toukokuuta 1990 lähettämän ed. Kankaanniemen ym. toivomusaloitteen n:o 89 diesilveron palauttamisesta ammattiautoilijan työttömyysajalta.

Moottoriajoneuvoverosta annetun lain mukaan moottoriajoneuvon käyttämisestä muulla voimalla tai polttoaineella kuin sekoittamattomalla bensiinillä tai bensiinalkoholilla on suoritettava valtiolle kalenterivuositain moottoriajoneuvoveroa. Veron määrä lasketaan ajoneuvon lajin, kokonaispainon, akselilukumäärän tai telirakenteen sekä perävaunun käytön perusteella.

Ajoneuvoveron määriä on viimeksi tarkistettu kuluvan vuoden alusta. Tuolloin korotettiin henkilöautoista ja muista kuin kaksiakselisista, ilman perävaunua olevista kuorma- ja erikoisautoista suoritettavan veron määrää. Veroperusteet ovat tämän mukaisina väliaikaisesti kuluvan vuoden loppuun. Pysyvässä muodossaan veroperusteet ovat olleet voimassa vuoden 1989 alusta.

Hallitus ehdottaa, että henkilöautoista suoritettavan varsinaisen ajoneuvoveron määrä korotettaisiin 87 markasta 111 markkaan ajoneuvon kokonaispainon 100 kilogramman määrältä tai sen osalta. Raskailta ajoneuvoilta ehdotetaan ajoneuvoveroa edelleen kannettavaksi vuonna 1990 väliaikaisina voimassa olevien veroperusteiden mukaisesti. Siten myös linja-auton lisävero ehdotetaan säilytettäväksi kuluvana vuonna väliaikaisesti voimassa olevien säännösten mukaisena 60 000 markkana. Käytännössä linja-autoista ei ole suoritettu lisäveroa, koska linja-autossa on käytetty polttoainena dieselöljyä.

Valtion ja sen laitosten omistamat ja niiden käytössä olevat moottoriajoneuvot ovat varsinaisesta ajoneuvoverosta vapaat. Verottomuus ei kuitenkaan koske valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettujen liikelaitosten omistamia ajoneuvoja. Hallitus ehdottaa, ettei verottomuus myöskään vuonna 1991 koskisi mainittujen liikelaitosten ajoneuvoja.

Varsinainen ajoneuvovero on suoritettava laadultaan veronalaisista ajoneuvoista riippumatta ajoneuvon iästä. Hallitus ehdottaa, että museoajoneuvot vapautettaisiin ajoneuvoverosta.

Pysyvästi voimassa olevan lainsäädännön mukaan ajoneuvovero kannetaan kahdessa erässä, jos veron määrä on vähintään 1 400 markkaa, ja neljässä erässä, jos veron määrä on vähintään 2 800 markkaa. Kuluvalta vuodelta sovellettavan väliaikaislain mukaan nämä markkamääräiset rajat ovat 1 800 markkaa ja 3 600 markkaa. Hallitus ehdottaa, että sanottuja korotettuja rajoja sovellettaisiin myös vuoden 1991 alusta.

Liikennetraktori on tavarankuljetukseen tarkoitettu kuormaa kantava nestepainetoimisella runko-ohjauksella varustettu traktori. Liikennetraktori on myös muu traktori, jota käytetään tavarankuljetukseen suuremmalla kuin todelliselta kokonaispainoltaan enintään 12 tonnin perävaunulla varustettuna. Liikennetraktorissa voidaan ryhtyä käyttämään polttoaineena dieselöljyn sijasta kevyttä polttoöljyä. Jotta myös liikennetraktoreissa yhtäläisesti kuorma-autojen kanssa käytettäisiin liikennepolttoainena verotettua polttoainetta, ehdotetaan liikennetraktorin lisävero säädettäväksi 60 000 markaksi.

Toivomusaloitteessa n:o 89 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin diesilveron palautuksen järjestämiseksi autoilijayrittäjille siltä ajalta, jona heidän autonsa on työn puuttumisen vuoksi seisomassa.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsittelmänsä aloitteen suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mäki-Hakola, jäsenet Hokkanen, Isohookana-Asunmaa, Kettunen, Kääriäinen, Laaksonen, Lahti-

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Samalla valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että toivomusaloite n:o 89 hylättäisiin.

Nuutila, Malm, Sasi, Savolainen, Tenhiälä ja Viljanen sekä varajäsenet Ikkala, Kalliomäki, Kietäväinen, Pekkarinen, Pohjanoksa, T. Roos ja Tiuri (osittain).

Vastalauseita

I

Suomi on pinta-alaltaan laaja ja harvaan asuttu. Tämän takia kuljetustoiminta, kuljetettiinpa sitten ihmisiä tai tavaroita, on tärkeässä asemassa kansantaloudessamme. Merkittävä osa tavaroiden vähittäismyyntihinnoista koostuu kuljetuskustannuksista raaka-aine- ja valmistus- sekä jakeluvaiheessa.

Ihmisten liikkuminen on koko ajan lisääntymässä tiestön ollessa tiheä ja kulkuneuvojen tullessa lähes jokaisen ulottuville. Merkittävä ja kansantaloudellisesti edullinen liikkumistapa ovat julkiset kulkuvälineet, sillä niissä pienellä energiamäärällä liikkuu suurikin joukko ihmisiä.

Sekä tavarankuljetuksessa että henkilöliikenteessäkin ovat dieselkäyttöiset moottorit lähes sääntönä. Näin ollen dieselkäyttöisiä moottoriajoneuvoja koskeva moottoriajoneuvovero on merkittävä kustannusvaikuttaja kuluttajan tavaroiden ja matkoista maksamissa hinnoissa.

Veron sääntely on oikeastaan ainoa vaikuttaja liikevaihtoveron ja tullien ohella, johon valtiolta voi kuljetuselinkeinon kustannusrakenteessa suoranaisesti vaikuttaa.

Raakaöljyn nopea hinnannousu viimeisinä kuukausina on nostanut myös dieselpolttoaineen kuluttajahintoja. Tästä on aiheutunut korotuspaineita niin kuljetusten kuin tavaroidenkin hinnoissa. Siksi on täysin nurinkurista, että hallitus esittää moottoriajoneuvoveroa korotettavaksi yli kolmanneksen. SMP vastustaa tätä turhaa kustannuksia lisäävää veronkorotusta samoin kuin polttoaineveron korotustakin.

Ehdotan,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuultavana:

Laki

moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan moottoriajoneuvoverosta 30 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (*poist.*) 6 §:n 1 ja 2 kohta, 10 §:n 1 momentti sekä 16 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, (*poist.*) 6 §:n 1 ja 2 kohta 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (486/81), 10 §:n 1 momentti 20 päivänä marraskuuta 1987 annetussa laissa (859/87) ja 16 §:n 1 momentti mainituissa 13 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa, näin kuuluviksi:

5 §
 (*Poist.*)

6, 10 ja 16 §
 (Kuten valiokunnan mietinnössä)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
 (Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1990

Pentti Kettunen

II

Linja-autot kuljettavat lähes 80 prosenttia joukkoliikenteen matkustajista. Vähenevien matkustajamäärien ja kohonneiden kustannusten takia linja-autoliikenteen palvelujen säilyttäminen on etenkin maaseudulla käynyt yhä vaikeammaksi. Kuluvan vuoden budjetissa joukkoliikenteen säilyttämiseen ja kehittämiseen varatut määrärahat ovat osoittautuneet riittämättömiksi.

Ensi vuonna tilanne yhä vaikeutuu linja-autoliikenteen kustannusten noustessa voimakkaasti mm. dieselöljyn valmisteveron sekä liikevaihtoveron korotuksen seurauksena.

Joukkoliikenteen palvelujen turvaamiseksi ja kehittämiseksi olisi välttämätöntä, että linja-autoille sallittaisiin verottoman polttoaineen, kevyen polttoöljyn käyttö polttoaineena.

Antamalla linja-autoliikenteelle oikeus käyttää verotonta polttoainetta voitaisiin alaa tukea oikeudenmukaisella ja yksinkertaisella tavalla. Tällöin joukkoliikenteen säilyttämiseen ja kehittämiseen osoitettava määräraha jäisi koskemaan pelkästään peruspalvelutasoista joukkoliikennettä.

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1990

Mauri Pekkarinen
Seppo Kääriäinen

Timo Kietäväinen

Liikenneministeriön ja valtiovarainministeriön yhteinen verotyöryhmä totesi keväällä 1988 kevyen polttoöljyn käytön linja-autoissa mahdolliseksi. Alan järjestöt ja monet asian-tuntijat pitävät järjestelyä perusteltuna ja taroituksenmukaisena.

Hallitus kuitenkin edelleenkin vastustaa muutosta. Esittämällä linja-autoille dieselöljyä lievemman verotetun polttoaineen käytön johdosta suoritettavan lisäveron määrää nostettavaksi pysyvästi 60 000 markkaan hallitus haluaa sitoutua entistä lujemmin nykyisen järjestelmän säilyttämiseen.

Mielestämme eduskunnan tulisi hylätä hallituksen ehdotus. Hallituksen tulisi tuoda eduskunnalle pikaisesti esitys kevyen polttoöljyn käytön sallimisesta liikenteessä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin ja

että eduskunta edellyttää, että hallitus antaisi eduskunnalle esityksen kevyen polttoöljyn käytön sallimisesta linja-autoliikenteessä.

Hannu Tenhiälä
Tytti Isohookana-Asunmaa

